

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: ~

Cím: *A király Budapesten*

Forrás: *Az Est*

Bp.

(Hely)

1916. XII. 13

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

N. Károly

Idő

"1916"

Személy

H

A király Budapesten

Kihallgatások a budai várban

Ma reggel megérkezett közénk a király. Nehéz köd borította a várost, a mikor vonatából kiszállt és az üdvözlő kitünőségekhez lépett. De ezen a ködös reggelen olyan hangulatban, olyan várakozások és reménységek közt találta magyar fővárosát, hogy melegebben, érdeklődőbben alig lehet királyt várni. A nagy politikai esemény hajnalán, a mikor a magyar és a német képviselőházban egy órában várjuk a fontos, döntő nyilatkozatokat, üdvözlöttük köztünk ifju királyunkat, a kinek ajkáról már oly sok alkalommal hallottuk a béke szavát.

A király megérkezéséről és a fogadás ünnepeiről ez a tudósításunk számol be:

A király megérkezése Budapestre

Ünnepe van a magyar székesfővárosnak: trónralépte óta ma látja először falai között IV. Károlyt, az új magyar királyt.

A felség, a ki kíséretével tegnap este 11 óra 10 perckor utazott el Bécsből, ma reggel 7 órakor érkezett meg a magyar fővárosba.

A nyugati pályaudvar, a hol a király vonatát várták, villamos ivlámpák fényében ragyogott. A pályaudvar előtti térségen és azon az utvonalon, a hol a király kocsijára vártak, a hajnali szürkületben sokan állottak, hogy láthassák a király bevonulását.

Reggel félhét órakor már megvilágítva láttuk a nyugati pályaudvar peronjának azt az oldalát, a hol az udvari váróterem van. A váróterem előtt vörös és fekete szegélyű, világosbarna szőnyegek voltak leterítve. A váróterem ajtajának oldalán, pálmák és délszaki növények fölött vörös-fehér-zöld zászlóktól övezve díszlett a magyar címer. A váróterem előtt Skuteczky Emil állomásfőnök és Petersen János rendőrfelügyelő fehér keztyűben, glédában állott. Ofner üzletvezető csihnderben fel és alá sétált a perronon. Benn a váróteremben három díszmagyaros ur: Tolnay Kornél, az államvasutak elnöke, Bárczy István polgármester, Boda Dezső főkapitány várakozott. Fellünt, hogy Tolnay is a várakozók között van és nincs a király vonatán. Ennek az a magyarázata, hogy az elnök meghült a biái temetésén és csak ma kelhetett fel az ágyból. Egészségi állapota már annyira javult, hogy vissza-

felé délután négy órakor ő vezeti a király vonatát.

Az udvari vonatot Tolnay helyett Vécsey üzletvezető és Winkler főfelügyelő vezette.

Hét perccel hét óra előtt megjelent az ajtóban az udvari váróterem portása. Ugyanekkor egy államvasuti tisztviselő jelentette Skuteczky állomásfőnöknek, hogy a király vonata Dunakeszire az előírt érkezésnél hamarabb rohogott be, de Rákospalotáról már négyperces késéssel indul.

Öt perccel hét óra előtt Tolnay, Bárczy és Boda kiment a perronra. Egy perccel hét óra előtt Skuteczky mutatta Bodának, hogy befut a király vonata. Látható volt a mozdony két fehér kámpása s néhány pillanat múlva az államvasutat hatalmas vaspáripája rohogott el mellettünk. Az udvari vonat ezuttal nem a szokot lassúsággal állott meg.

A negyedik vagon hátulsó részéről leszállott az osztrák vasuti kalauz. Tudtuk tehát, hogy ott fog leszállani a felséges ur is. Néhány másodperc múlva lelépett a lépcsőkön a király. Mögötte kíséretének tagjai: Montenuovo első főudvarmester, gróf Berchtold második főudvarmester, Lobkowitz főhadsegéd, Ledochovszky szárnysegéd és Hunyady parancsőr-tiszt állottak.

Károly király arcát jobboldalra hajlítva lépett Tolnay elnökgazgató elé. A közelálló hallották, hogy Tolnay mentegette magát, mert nem

vezethette az udvari vonatot. A király behatóan érdeklődött ezután a vasuti forgalom és a herceghalmi katasztrófa iránt. Tolnay után Bárczy István polgármester elé lépett a király, a ki a következő szavakkal üdvözölte:

— A magyar székesfőváros lakossága nevében legmélyebb hódolattal és legmelegebb szeretettel üdvözlöm felségedet, a mikor mint király, először lép a székesfőváros területére.

Károly király meghajlással köszönte meg az üdvözlést, azután a polgármester egészségi állapota iránt érdeklődött.

Boda főkapitánynyal épp úgy, mint Tolnayval és Bárczyval, kezét fogott s azután czeget a szavakat intezte hozzá:

— Sajnálattal hallottam, hogy súlyos beteg volt. Hogy érzi magát?

— Köszönöm, felséges uram, most már jobban érzem magam.

Ofner üzletvezetőt is egészségi állapota iránt érdeklődve üdvözölte.

Mielőtt a király a várótermet elhagyta volna, még Zágoni vonatkísérő százados és Segésvári katonai állomásparancsnok tisztelgését fogadta. Távozóban a pályaudvaron lévő hirdlapírók a királyt megéljenzték.

Végigmenve a várótermen, Lobkowitz főhadsegéddel beült az udvari autóba s a királyi várba hajtattott. A kíséret tagjai is üdvözölték a magyar urakat. Gróf Berchtold magya-

rul szólította meg Bodát és szintén egészségi állapota iránt érdeklődött.

A nyugati pályaudvar előtt, a csukott udvari gépkocsiban ülő királyt megélteneztek. A Vilmos császár-uton, a Lánchidon, az Albrecht-uton végighaladva, a király autója sebes iramban érkezett meg hét óra 17 perckor a királyi vár belső udvarára, a krisztinavárosi új szárny kapuja elé, a hol *Beniczky* Tamás rendőrfelügyelő ügyelt a rendre.

A Várban

A belső udvar elé érve, a várta helyén a 38. gyalogezred egy szakasza állott gődében és hangos »Gewehr heraus« kiáltással üdvözölte a budapesti otthonába érkező hadurat.

Abban a pillanatban, a mikor a »Gewehr heraus« elhangzott, a vár belső udvarának összes termeiben meggyultak a villamoslámpák. Az ablakok üvegén kiáradó fényességtől úgy ragyogott az egész udvar, mintha egy nagy színházban diszeldadás lenne. Mikor a király belépett az új szárny kapuján, a villamoslámpák legnagyobb részét eloltották.

A kihallgatások

Károly királyt megérkezésekor a királyi várpalotában a várkapitány fogadta. Közvetlenül megérkezése után *Uray* kabinetirodai titkár jelent meg ő felsége előtt és különböző ügyekről jelentést tett. Reggel félnyolckor gróf *Tisza* István miniszterelnök jelent meg kihallgatáson és hosszú ideig maradt bent a királynál. Utána dr. *Balogh* Jenő igazságügy-minisztert fogadta a király, feltizkor pedig együttesen a magyar kormány tagjait, a kik automobilon mentek el a királyi várpalotába. Sorban egymásután járultak ezután a király elé a főrendiház elnöksége, a képviselőház elnöksége, *Günther* Antal kuriai elnök, *Wlassics* Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke és végül feltizenegykor Budapest székesfőváros küldöttsége *Bárczy* István polgármester vezetésével.

A küldöttségben a polgármesteren kívül *Bódy* alpolgármester, *Harrer* és *Márkus* tanácsnok, *Hajnis* Géza, *Havas* Rezső, *Hüvös* Iván, *Hegedüs* János, *Paksy* Béla *Hock* János, *Wellisch* Alfréd és *Márkus* Miksa bizottsági tagok vettek részt. A polgármester úgy állította össze a küldöttséget, hogy előbb körlevélben megkérdezte a bizottsági tagokat, hogy kiknek van gyászruhás díszmagyarjuk és a jelentkezők közül választotta ki a küldöttség tagjait.

A kihallgatások körüli külsőségeket gróf *Hunyady* parancsörtsist rendezte:

Délben egy órakor lesz a dejeuner. Az egy órától háromnegyed négyig terjedő idő felett a király még nem intézkedett és így a kabinetirodában nem tudják, hogy ebben az időközben mi fog történni.

Háromnegyed négykor a király automobilon a nyugati pályaudvarra megy és visszautazik Bécsbe.

A *Bud. Tud.* jelenti: A ma délelőtti kihallgatások a várpalota Krisztina-városi szárnyának ama lakosztályaiban voltak, a melyeket ő felsége részére ez alkalomra rendeztek be és a melyekben Károly király legutóbbi budapesti tartózkodása alkalmával még mint trónörökös lakott.

A mai kihallgatások reggel félnyolc órától déli félégig tartottak. Egy órakor ő felsége a vele érkezett udvartartásával ebédelt, ebéd után pedig fogadja az udvari referensek jelentéseit és államügyek elintézésével foglalkozik. Délután félnégy órakor a király elhagyja a budai várat s a nyugati pályaudvarról pontban négy órakor az udvari különvonaton visszautazik Bécsbe.

A főrendiház elnökeinek fogadása

A király ma délelőtt fogadta a főrendiház elnökségét: Báró *Josika* Samu elnököt és gróf *Széchenyi* Bertalan alelnököt, *Vavrik* Béla, a másik alelnök betegsége miatt nem jelenhetett meg az audiencián. Báró

Josika délelőtt háromnegyed 10-kor indult el fekete díszmagyarban a Bristol-szállóban lévő lakásáról; a Várban csatlakozott hozzá gróf Széchenyi Bertalan. Visszatérése után háromnegyed 11 órakor báró Josika Samu az Est munkatársának kérdésére a következőket mondotta:

— A király ma fogadta a főrendiház elnökségét. Ő felsége nagyon kegyes volt hozzám. Kitünő színben van és — a mit nem kell külön kiemelnem — kifogástalanul beszél magyarul. Mikor beléptünk, kifejeztem a főrendiház részvétét a boldogult Ferenc József király halála felett és ekkor ő felsége kegyes volt részleteket közölni velünk a király utolsó napjairól és haláláról.

A király beszéde Budapest küldöttségéhez

A főváros küldöttségét féltizenegykor fogadta ő felsége. A küldöttségben, a melyet dr. Bárczy István polgármester vezetett, a főváros részéről dr. Bódy Tivadar alpolgármester, Herrer Ferenc és dr. Márkus Jenő tanácsnokok, azonkívül hét bizottsági tag vett részt. A küldöttség tagjai fekete díszmagyarba jelentek meg a király előtt. Bárczy István polgármester a következő beszéddel üdvözölte a királyt:

— A magyar birodalom székesfővárosa nevében jöttünk Felsőgedhez, hogy elmondjuk fájdalomunkat a gyászban, a mely együtt érte Felsőgedet, fenséges házát, birodalmait, országait és népeit, valamint királyi székesfővárosa polgárságát, mikor elvesztettük atyai urunkat és királyunkat: Ferenc József ő felségét. Az ő hosszú és áldásos uralkodása alatt lettünk mi is, a magyar főváros igazi nagy városá.

— A mi hűség, odaadás, lelkes ragaszkodás és rajongó szeretet lakozik a magyar szívben, az mind Felsőgedké. Ennek a magyar szívnek dobbanását, tulajradó boldogságát érezhették Felsőgedek már akkor, a mikor a háboru első évében először léptek a magyar birodalom székesfővárosának földjére. Most is gyászunkat áttörő örömmel, lelkesedéssel, erős hittel, bizó reménységgel és bátor elszánással járulunk Felsőged elé, mert hisszük, hogy felsőged vezet bennünket a győzelmes béke felé, mert

reméljük, hogy a háboru bajaiából való kibontakozás óriási feladatait is meg fogjuk bírni és mert tudjuk, hogy bátor elszánással fogunk valamennyien nekilátni a nemzet erejének helyreállításához és hogy előrelátó, okos, gyors és hatékony intézdéssel fogjuk Felsőged bölcs vezetésével a magyar nemzetet és annak fővárosát a nehézségen keresztül vezetni az erkölcsi, szellemi és gazdasági megújulás várva-várt korszakába.

— Ez érzésektől áthatva nyújtjuk át felsőgednek Budapest székesfőváros törvényhatósága hódoló feliratát és kérjük a Mindenhatót, áldja meg felsőgedet, királyi hitvesét, hogy messze jövőkig talájon örömet országainak és népeinek hűségében és boldogulásában, koronáik ragyogásában.

A király a polgármester üdvözlő beszédére így válaszolt:

— Mélyen megindítottak polgármester urnak igaz kegyeltől áthatott szavai, a melyekkel Istenben megdicsőült dédnagybátyám ő császári és apostoli királyi felsége I. Ferenc József király fenkölt emlékének áldozott.

— Valóban elválaszthatatlan maradt az ő áldásos uralkodásától Budapest naggyá fejlődése. Szívbe zárt, mindenkor támogatta és azzal a meleg érdeklődéssel kísérte a magyar birodalom székesfővárosát, a melyet a magyar nemzet iránti benső atyai szeretete sugallt.

— Ezt a nemzet és fővárosa iránti benső szeretetet átvettük és megőriztük én és a királyné is és biztosítjuk önöket, hogy lelkes rokonszenvük, a mely iránykban multkori ittlétünk alkalmával oly elragadó módon megnyilvánult, előttünk felejtethetlen maradt.

— Bizalmamat én is a nemzet dai erényeibe és törhetellen erejébe vetem, a melyeknek segítségével sikerül a diésőséges békét kivivnunk, utána pedig a nemzetre és fővárosára minden váro fényes megújulást biztosítanunk.

— Hódoló feliratukért és meleg üdvözlötükért fogadják legszívélyesebb köszönetemet.

— Isten áldását kérem Budapest fejlődésére és lakossága boldogulására!